

Pokud jde o známku »Ratthan«, má st-lka za to, že podle nař. rozhodnutí lze známky té užití též pro výrobky k hubení jiných živočichů nežli myší, potkanů a krys a že tudíž známka ta takto nař. rozhodnutím omezená koliduje se známkou »Ratin«, jež zůstává chráněna pro bakteriologické přípravky všeho druhu vyjímaje ty, jež slouží k hubení myší, potkanů a krys všeho druhu. Toto pojetí nař. rozhodnutí je zřejmě mylné, když je z něho nad pochybnost jasno, že známce »Ratthan« zůstala zachována tuzemská ochrana pouze pro výrobky k hubení myší, potkanů a krys všeho druhu a že byla pro všechny ostatní výrobky k hubení živočichů a rostlin zrušena. Z toho je patrné, že známka »Ratthan« je v tuzemsku nadále chráněna jen pro výrobky k hubení myší, krys a potkanů a že proto nemůže kolidovati se známkou »Ratin«, již jest přiznána ochrana pro bakteriologické přípravky s vyloučením těch, jež slouží k hubení myší, potkanů a krys.

Jest proto stížnost i v tomto bodu bezdůvodná.

Stížnost, jak výše uvedeno, běře v odpor nař. rozhodnutí i pokud uznalo stěžující si stranu povinnou k náhradě jedné třetiny útrat sporu straně spolužalované. Přestává však na výtce takto stylisované, aniž uvádí, v jaké příčině a v jakém směru, nebo do jaké míry jí bylo tímto výrokem nař. rozhodnutí v jejích právech ublíženo (§ 2 zák. o ss). Neměl tudíž nss podle § 18 cit. zák. podkladu v tomto směru nař. rozhodnutí přezkoumati a nemohl se proto ani touto výtkou věcně zabývat.

Č. 11.738.

Pojištění pensijní: Pojistná povinnost zástupce na provisi?

(Nález ze dne 16. února 1935 č. 11.781/35.)

Prejudikatura: srov. Boh. A 4330/25, 7129/28, 7548/28, 8582/30, 9144/31, 10.084/32.

Věc: Hugo St. v P. proti ministerstvu sociální péče o pensijní pojištění.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Úřadovna B Všeobecného pensijního ústavu v Praze výměrem z 25. ledna 1930 vyslovila podle zák. z 5. února 1920 č. 89 Sb. a z 21. února 1929 č. 26 Sb. o pensijním pojištění, že Hugo St. v P. v zaměstnání u firmy Robert P. v Š. jako cestující jest od 15. června 1923 pojištěním povinen. K odvolání této firmy zem. úřad v Praze rozhodnutím z 25. října 1930 výměr ten zrušil a vyslovil, že Hugo St. pojistné povinnosti pensijní nepodléhal, ježto nebyl k firmě v poměru služebním. Min. soc. péče nař. rozhodnutím odvolání, jež z tohoto rozhodnutí zem. úřadu podal Hugo St., nevyhovělo z těchto důvodů: »Podle § 1151 o. z. o. jsou podstatnými znaky služebního poměru závazek konati práce (služby) na straně jedné a závazek platiti úplatu na straně druhé. Z tohoto závazku vyplývá určitá podřízenost osoby první osobě druhé, t. j. osoba ona jest povinna po určitou dobu konati určité práce pro osobu druhou a této přísluší nárok na vykonávání oněch služeb. Hugo St. byl zástupce firmy na provisi. Měl přidělen rayon, v němž byl závázán získávati pro firmu zákazníky. Jak patrné z vlastních jeho

údajů, obsažených v odvolání z 9. prosince 1930, byl při své činnosti samostatným a na firmě nezávislým, své obchodní cesty konal pravidelně z vlastní iniciativy a podle svých časových dispozic; od firmy dostával jenom výjimečně příkazy k návštěvě určitých míst nebo osob, k upomenutí dlužníků nebo k různým intervencím; vedle firmy Robert P. v Š. zastupoval Hugo St. také firmu Jakub B. v Č.; firmy téhož oboru jako firma R. P. nesměl zastupovati. Při nastoupení své činnosti pro firmu R. P. obdržel H. St. seznam zákazníků firmy, nebylo mu však stanoveno, v jakých intervalech má je navštěvovati. Za svou činnost byl St. honorován provisemi, mimo to dostával měsíčně paušál 1000 Kč na úhradu cestovních výloh. Z uvedeného jest patrné, že v daném případě nebyly splněny podstatné znaky poměru služebního ve smyslu ustanovení § 1151 o. z. o. Okolnost, že H. St. měl určen určitý rayon a že konal občas obchodní cesty také podle příkazů firmy, svědčí sice již o určité vázanosti jeho vůči firmě, takovéto závazky však samy o sobě nezakládají ještě podřízenosti a vázanosti poměru služebního a nečiní zástupce firmy nesamostatným zaměstnancem jejím. Z těchto důvodů nelze poměr H. St. vůči firmě kvalifikovati jako poměr služební, takže předpoklad pro pojistnou povinnost, stanovený v § 1 odst. 1 zák. č. 89/20, pokud se týče zák. č. 26/29 Sb., není v tomto případě splněn.«

O stížnosti uvážil nss toto:

Na sporu jest otázka, zda Hugo St. jako zástupce na provisi firmy Robert P. v době od 15. června 1923 podroben byl pensijní pojistné povinnosti. Otázku tu dlužno v daném případě řešiti podle § 1 pens. zák. z 5. února 1920 č. 89 Sb., resp. zák. z 21. února 1929 č. 26 Sb., podle nichž jest základním předpokladem pensijní pojistné povinnosti, aby osoba, o kterou jde, byla v poměru služebním. Tyto zákony nepodávají samy definice pojmu »služební poměr«. Podle ustálené judikatury sluší služebním poměrem rozuměti ony vztahy, které pro kompaciscenty vyplývají z uzavřené smlouvy služební, jež podle § 1151 o. z. o. ve znění novely z 19. března 1916 č. 69 ř. z. vzniká, zaváže-li se někdo konati jinému po nějakou dobu služby. Podstatným znakem smlouvy služební jest, že zaměstnanec jest zavázán konati zaměstnavateli služby a jest v té příčině vázán rozkazy zaměstnavatelovými, z čehož pak plyne poměr podřízenosti a vázanosti zaměstnancovy rozkazy zaměstnavatelovými. (Srov. Boh. A 4330/25, 7548/28, 8582/30, 10.084/32 a j.)

Ze stejného zásadního právního nazírání vychází též žal. úřad v nař. rozhodnutí.

Stížnost vytýká, že úřad nepřihlížel k ustanovením zákona o obchodních pomocnících a že nehodnotil st-lův poměr k firmě R. P. vzhledem k těmto zákonným ustanovením, zejména, že nedbal toho, že podle § 10 tohoto zák. může odměna zaměstnancova záležitosti v provisi řídicí se tím, zda a jaké obchody se mu podaří uzavřít. Tu třeba upozorniti, že ani zákon o obchodních pomocnících č. 20/1910 ř. z., ač mluví na četných místech o služebním poměru a o smlouvě služební, nepodává jejich definice, poněvadž patrně nepovažoval za nutno vykládati pojem dávno vžitý, obecně známý. Nemá také ustanovení, jež by nutila k modifikaci pojmu, jak jej vytvořilo právo soukromé, a jak shora byl vyložen. Právu

soukromému není ani cizí úplata zaměstnance podle výsledku práce (mzda kusová, úkolová), jakou je i provise obchodního zástupce.

Že by pak úřad byl projevil právní názor, že odměna za služby v případě služebního poměru musí býti vyjádřena přesně stanovenou fixní částkou, jak vytýká stížnost, nss neshledal. Úřad uvádí jen — zjišťuje obsah činnosti st-logy —, že st-l za svou činnost byl honorován provisiemi a měsíčním paušálem 1000 Kč na úhradu cestovních výloh, okolnosti té však, jak z dalšího obsahu rozhodnutí patrno, nepoužívá k odůvodnění svého závěru, že tu není služebního poměru.

Proti závěru žal. úřadu, že tu není poměru služební podřízenosti, brojí stížnost v dalších svých vývodech. Míní, že činnost obchodního zástupce jest činností zvláštního druhu a nelze proto na ni pohlížeti jako na služby jiných zaměstnanců, na příklad prodavačů nebo zaměstnanců kancelářských. Dovozuje, že zjištěné okolnosti svědčí tomu, že zde byl na straně st-lově závazek konati určité služby a na straně firmy závazek za tyto služby platiti, tedy přímý poměr podřízenosti. To podle názoru stížnosti vyplývá jednak z toho, že firma byla oprávněna dávat st-li kdykoliv a jakékoliv direktivy a také je dle potřeby dávala, jednak z toho, že st-li byl stanoven určitý rayon, obchody jím zprostředkované podléhaly schválení firmy, byl vázán cenami a podmínkami prodejnými firmou stanovenými, nenesl žádného delcredere, tedy risiko spočívalo výhradně na firmě R. P., a že měl jako odměnu ujednanu provisi určité výše a mimo to měsíční fixum 1000 Kč.

Stížnosti není možno přisvědčiti.

Smlouva sjednaná mezi st-lem a firmou R. P., jejímž předmětem bylo akvirování objednávek na zboží za provisi, jest smlouvou dvoustrannou. Takovéto smlouvy obsahují podle svého pojmu a právní povahy vzájemné povinnosti a závazky obou stran. Samostatnosti obchodního zástupce (jednatele, zprostředkovatele), jakým st-l nesporně byl, není na újmu, je-li jeho působnost omezena místně na určité území nebo jinak věcně po určitých stránkách, na př. v příčině cen zboží a jiných podmínek prodejných, jako je výhrada schválení objednávky firmou. Taková omezení vyplývají přirozeně již z povahy věci, z podstaty a účelu zprostředkovatelské činnosti obchodního zástupce a ze smluvního obligačního poměru, do něhož taková osoba vstupuje. Vytyčuje-li smlouva těmito ustanoveními a omezeními určité meze, v nichž se st-l při své jednatelské činnosti podle svých smluvních závazků musil pohybovati, a stanoví-li se jimi okruh jeho povinností a vůbec rámeček jeho činnosti s určitými závazky a výhradami pro firmu, jsou taková ustanovení jen výplní obsahu sjednané smlouvy. Taková smluvní ustanovení, která plynou ze samé podstaty dvoustranné smlouvy, nezakládají pak o sobě ještě podřízenosti a vázanosti, charakterisující pojmově poměr služební, a nečiní proto ještě obchodního zástupce nesamostatným zaměstnancem firmy, není-li tu zvláštních ustanovení, která by svědčila o jeho podřízenosti a vázanosti na rozkazy firmy (srov. Boh. A 7129/28 a 9144/31).

Ve shora uvedených momentech, které stížnost relevuje, nelze však ani jednotlivě ani v souhrnu jejich shledávati tyto znaky služebního poměru, zejména uváží-li se proti tomu souhlasné údaje st-logy a firmy

o samostatnosti st-lově při vyvíjení jeho akvizitérské činnosti pro firmu, na kterou žal. úřad v nař. rozhodnutí poukázal.

K vývodům stížnosti jest ještě poznamenati, že st-l nebyl honorován, jak sám zdůrazňuje ve stížnosti, za určitou práci po nějakou dobu konanou, nýbrž jen za činnost úspěšnou, došlo-li k prodeji zboží jeho prostřednictvím objednaného. Risiko sebe intensivnější, leč bezúspěšné činnosti šlo tedy na vlastní vrub st-lův. Nemá tedy stížnost pravdu, tvrdí-li, že risiko zprostředkovatelské činnosti st-logy, ježto nenesl žádného závazku z delcredere, stihalo jedině firmu.

V řízení správním nebylo zjištěno a stěžující si strana nikdy netvrdila, že by firma byla měla ze smlouvy právo dávat st-li závazné direktivy, pokud šlo o pracovní program. Rozhodného významu nemá skutečnost, kterou st-l několika dopisy firmy prokázal, že firma v ojedinělých případech st-le požádala o intervenci u některého ze zákazníků za účelem urovnání nedorozumění, upomínky a pod. Šlo tu podle formy i obsahu zmíněných dopisů o pokyny výjimečné, jež ostatně se nepřičily postavení jednatele, k jehož povinnostem náleží hájiti zájmy své firmy a tím zároveň i zájmy své vlastní, což nutně vyžaduje spolupráci obou, jež na straně firmy se bude přirozeně jevit v pokynech a direktivách udělovaných zmocněnci. Že by šlo o takové pokyny firmy, jež by st-li byly bránily, aby v rámci svého zmocnění vystupoval samostatně, zjištěno nebylo. St-l sám ve svém instančním odvolání uznává výjimečnost takovýchto pokynů firmy, uváděje, že se tak stávalo v případech, když se objevily mezi firmou a zákazníky reklamace, aby je urovnal.

Vezme-li se náležitý zřetel k úmyslu smluvních stran a na celkový obsah činnosti st-logy žal. úřadem zjištěné, nelze shledati, že by smluvní poměr mezi st-lem a firmou Robert P. nebyl žal. úřadem náležitě oceněn, ani že by nebyl spisy doložen a že by byl nelogický úsudek žal. úřadu, že mezi st-lem a jmenovanou firmou poměru služebního nebylo.

Č. 11.739.

Pojištění nemocenské, invalidní a starobní:

* Podle 6. odst. § 12 zák. č. 221/1924 Sb. ve znění zák. č. 184/1928 Sb. může býti deputátník zařazen do mzdové třídy vyšší o dvě třídy, než jaké odůvodňuje mzda na penězích, jen tenkráte, jestliže zařazení do této vyšší třídy jest odůvodněno součtem mzdy na penězích a hodnoty naturálních požitků podle 1. odst. § 12 cit. zák.

(Nález ze dne 16. února 1935 č. 12.059/35.)

V ě c: Okresní nemocenská pojišťovna v Humenném proti okresnímu úřadu v Humenném o sociální pojištění.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: Okresní nemocenská pojišťovna v Humenném předepsala Janu Ch. v T. platebním výměrem z 30. prosince 1931 za Jana B. za příspěvkové období od 1. listopadu do 30. listopadu 1931 podle mzdové třídy 3 Ab nemocenské pojistné částkou 21.60 Kč, invalidní a starobní pojistné částkou 15.44 Kč a mimo to poštovné 3 Kč.

Okresní úřad v Humenném zrušil k odvolání Jana Ch. výměrem ze 14. července 1932 platební výměr pojišťovny potud, pokud přede-